

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС навчальної дисципліни

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ (назва)

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова Форма контролю: залік

Освітній ступінь: бакалавр

Для спеціальності (-тей) _____ для всіх спеціальностей _____

Обмеження для вибору: відсутні

Пререквізити: Соціальна психологія, Теорія та технологія соціальної роботи, Спеціалізовані служби у соціальній сфері

Кількість кредитів (годин): 4 (120 год.: 20 - лекції; 28 - семінарські; 72 - самостійна робота); заочна: 4 (120 год: 6 – лекції, 6 - семінарські; 108 - самостійна робота)

Мова викладання: українська

Презентаційні матеріали

2. Інформація про викладача

ПІБ: Замашкіна Ольга Дмитрівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, доцент

Кафедра: права і соціальної роботи

Робочій e-mail: ozamashkina@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: п'ятниця о 13.00 – 14.20

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: сприяння становленню професійної позиції майбутніх соціальних педагогів в реалізації консультативної практики.

Метою вивчення дисципліни є: розвиток професійної компетентності студентів, сприяння у засвоєнні теоретичних знань, практичних умінь, формуванні високого рівня готовності до здійснення соціально-педагогічного консультування з різними категоріями клієнтів.

Результати навчання:

1. *Знання:* основні теоретичні напрями та концепції соціально-педагогічного консультування, що описують різні методичні та змістовні підходи до його організації та здійснення; основні поняття, категорії та концепції консультативної діяльності, її принципи та закономірності; форми, рівні, технології консультативної роботи, її етапи

2. *Уміння:* комплексний підхід у наданні соціальних послуг; користування статистичною, методичною та нормативною базою консультативної соціальної роботи з клієнтами; оцінювати процеси, які відбуваються в соціальній сфері, організувати та проводити консультативну діяльність в організаціях та службах соціального захисту та обслуговування населення у різних сферах життєдіяльності та з різними особами та групами населення; уміти застосовувати одержані знання в наступній професійній діяльності

3. *Комунікація*: використовувати набуті знання при веденні наукових дискусій з актуальних проблем соціальної роботи та здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність); налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти, володіти основними методами консультативної роботи з окремими особами та різними групами населення; навичками проведення консультаційних та профілактичних заходів із клієнтами соціальної роботи

4. *Автономність та відповідальність*: виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання з відповідної проблематики, виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків; створювати позитивний імідж професії, її статусу в суспільстві.

4. Зміст дисципліни

Тема 1. Мета та завдання соціально-педагогічного консультування

1. Поняття консультування, його цілі
2. Предмет консультування
3. Принципи консультування
4. Контингент соціально-педагогічного консультування
5. Характеристика типів консультування
6. Завдання соціально-педагогічного консультування
7. Види соціально-педагогічного консультування

Тема 2. Організація роботи соціально-педагогічної консультації

1. Завдання соціального педагога-консультанта
2. Кваліфікаційні характеристики соціального педагога
3. Професійно-значущі якості ефективного консультанта.
4. Умови проведення соціально-педагогічного консультування
5. Підвищення професійної кваліфікації як обов'язкова вимога до професійної підготовки соціального педагога-консультанта
6. Вибір режиму роботи та підбору кадрів соціально-педагогічної консультації
7. Організація і етапи проведення процедури консультування

Тема 3. Техніка консультування

1. Поняття техніки консультування
2. Прийоми проведення консультування
3. Практичні дії соціального педагога-консультанта під час проведення сповіді
4. Правила надання порад і рекомендацій консультантом
5. Типи та причини помилок в процесі консультування
6. Загальні правила ведення соціально-педагогічного консультування

Тема 4. Методика проведення індивідуального консультування

1. Тест як методика об'єктивного виміру особистості
2. Умови успішного спілкування
3. Організаційні здібності, які виявляються за допомогою тестування
4. Поняття психологічної несумісності
5. Акцентуації характеру клієнта, з якими стикається соціальний педагог-консультант у своїй діяльності

Тема 5. Телефонне консультування

1. Телефонне консультування як процес надання екстреної допомоги
2. Ролі консультанта під час бесіди з клієнтом

3. Правила і принципи ведення розмови по телефону.
4. Прийоми успішного проведення консультативної роботи по телефону
5. Типи питань в ході телефонного консультування
6. Правила ведення бесіди с клієнтом по телефону

Тема 6. Ділове консультування

1. Причини звернення клієнта по ділову консультацію
2. Мотиви, що впливають на поведінку клієнта на робочому місці
3. Головні причини та умови виникнення соціально- стресових розладів
4. Шляхи подолання проблем у спілкуванні з колегами
5. Основні прийоми у діловому консультуванні

Тема 7. Сімейне консультування як напрям роботи соціального педагога

1. Характеристика типів сімейного консультування
2. Зміст сімейного консультування за етапами розвитку сім'ї
3. Принципи і правила сімейного консультування
4. Поведінкова і психодинамічна (психоаналітична) моделі у сімейному консультуванні
5. Форми і методи сімейного консультування
6. Умови успішності проведення соціально-педагогічного консультування.
7. Рекомендації до проведення соціально-педагогічного консультування.

Тема 8. Сімейне консультування. Зміст і організація консультування з приводу подружніх проблем

1. Типи проблем, з якими звертаються до сімейного консультування
2. Труднощі, з котрими стикається соціальний педагог-консультант у роботі з подружжям
3. Корекція ригідних представлень і принципів при сімейному консультуванні
4. Рекомендації соціального педагога- консультанта клієнтам з приводу налагодження подружніх стосунків
5. Особливості консультування клієнтів, що у процесі розлучення.

Тема 9. Соціально-педагогічне консультування батьків молодших школярів, підлітків, старшокласників

1. Вимоги до соціального педагога-консультанта на початку проведення консультації батьків учнів
2. Напрями психолого-педагогічного консультування батьків молодших школярів
3. Вирішення соціально-педагогічних проблем дітей підліткового віку
4. Особливості консультування батьків юнаків і дівчат.
5. Причини непорозуміння між батьками та їх дітьми та шляхи їх вирішення

Тема 10. Вирішення соціально-педагогічних проблем девіантних та обдарованих дітей

1. Коло соціально-педагогічних проблем, що спонукають до девіантної поведінки дітей
2. Етапи консультування підлітків з профілактики відхилення в поведінці
3. Характеристика обдарованих дітей та соціально-педагогічна робота з ними
4. Характеристика засуджених неповнолітніх
5. Техніка консультування засуджених неповнолітніх

5. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях (під час дистанційної форми навчання – в режимі онлайн). Студенти мають бути оцінені не менше ніж з 70% семінарських занять (у випадку, якщо студент не був оцінений на занятті, він має право виконати індивідуальне завдання). Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем.

Політика академічної доброчесності Студенти мають дотримуватися правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

Використання технологій штучного інтелекту Навчальна дисципліна не передбачає використання здобувачами генеративних моделей штучного інтелекту. Генерація тексту для виконання індивідуальних занять або підготовки до семінарських занять буде кваліфікуватися як порушення академічної доброчесності.

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на	30 балів (проміжний контроль) – за
------------------------------------	---	---

	семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Форма проміжного контролю: Модульна контрольна робота

Форма підсумкового контролю: Залік

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань та завдань самостійної роботи

Вид	Максимальна кількість балів
Презентація навчального матеріалу	5
Доповідь	5
Реферат	5

Критеріями оцінювання завдань самостійної роботи: доповіді є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені у проблематики обраної теми.

Оцінювання реферату здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Критеріями оцінювання презентації є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Критерії оцінки успішності відповідають навчальній програмі й найбільш важливим вимогам до знань студентів: відповіді повинні бути повними, логічними, доказовими.

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

Під час дистанційної форми навчання модульна контрольна робота проводиться у вигляді тестових завдань (30) за допомогою комп'ютерного тестування (сервіс Moodle), оцінюється наступним чином: 1 бал за правильну відповідь на одне тестове завдання.

Критерії оцінювання підсумкового контролю: підсумковий контроль не передбачено

7. Основна література та інформаційні ресурси

1. Бейгер Г., Лісовець О., Плахотнік О. «Телефон довіри» як спеціалізована соціальна служба : навч. посіб. / за заг. ред. С. Борисюк. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014, 139 с.

2. Гапончук Олена. Як оптимізувати консультативну діяльність соціального педагога: методичні рекомендації та практичні матеріали Луцьк, 2017. 132 с. URL: https://www.academia.edu/s/00e2e77562/haponchukoptymizacia_konsyltuvanniapdf?source=link

3. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України URL: <https://nubip.edu.ua/node/41011>

4. Замашкіна О.Д. Система корекційно-профілактичних заходів з подолання девіантної поведінки підлітків. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/947/1/17.pdf>

5 Карпенко О.Г. Теорія і практика соціальної роботи: навчальний посібник К.: Видавничий Дім «Слово». 2015, 408 с.

6. Конфліктологічне консультування : навч. посіб. / уклад. З. Ю. Крижановська. Луцьк, 2017. 110 с.

7. Лукашенко М.П. Соціальна робота (теорія та практика) [Текст] : затв. МОН України як підручник для студ. ВНЗ / М.П. Лукашенко, Т.В. Семініга. 2-ге вид., стереотипне. К. : Каравела, 2017. 367 с.

8. Мілушина М.О., Коноваленко М.О.(2016) Соціально-педагогічна робота з важковиховуваними підлітками. Соціальна робота в Україні: основні напрями, проблеми та перспективи розвитку / За ред. проф. Осетрової О.О. //Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 28 квітня 2016 р. Д.: ДНУ, 147 с. С.63-65. URL: <http://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/confdocs/2016/9.pdf>

9. Онлайн-консультування як сучасна технологія. URL: <https://cprpp.mkrada.gov.ua/?p=5119>
10. Подкопаєва Ю. Вплив сім'ї та сімейних цінностей на формування духовності особистості дитини URL: [:/Users/ Downloads/161926-353716-1-SM.pdf](:/Users/Downloads/161926-353716-1-SM.pdf)
11. Полторак Л. Ю. Соціальна робота з різними групами клієнтів : методичні вказівки для спеціальності 231 «Соціальна робота» / Л. Ю. Полторак, Д. В. Сай. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. 136 с.
12. Практичні рекомендації до ділового консультування. URL: https://stud.com.ua/25566/psihologiya/praktichni_rekomendatsiyi_schodo_dilovomu_psihologich_nogo_konsultuvannya
13. Процес консультування. URL: <https://network.org.ua/wp-content/uploads/2017/03/d358713871e3e5562f83a566e5278532.pdf>
14. Семигіна Т. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи. URL: <https://grani-print.dp.ua/index.php/jaysrt/article/view/135>
15. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму. 2020. 275 с.
16. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми посіб. у 2-х ч.; Ч. I. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К. :ОБНОВА КОМПАНІ, 2017, 256 с
17. Соціальна робота з різними групами клієнтів : навчальний посібник / [Уклада. Т.Д. Кочубей, О.М. Бойко]. Умань, 2016. 278 с.
18. Спільнік І., Загородна О. Консультаційна діяльність: актуальність, особливості та перспективи розвитку. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1615>
19. Черепанова В.О. Удосконалення теоретичних основ застосування ділового консультування в Україні. Бізнес-інфор. 2018. № 2, С.27-33.

Затверджено на засіданні кафедри права і соціальної роботи протокол № 8 від «16» січня 2024 р.